

Küllerinden Doğan Operasyon – Anka Projesi

Yaşar Onay

İstanbul, Fantastik Kitap, 2017, 304 sayfa, ISBN: 978-605-9650-27-4

Muhittin YENİKEÇECİ*

Kurgu daha çok gelecekteki gerçekliğin ve o gerçeklikte meydana gelmesi muhtemel olgu ve olayların tahayyülü için başvuru olan bir yazın türüdür. Son dönemde diğer roman türlerine ilave olarak, bilim insanları tarafından kaleme alınan politik kurgu romanlara sıklıkla rastlamaktayız. Bu durum Türkiye’ye özgü olmasa da, bilim insanlarımız; bilimsel düşüncelerini açıklamak ve paylaşmak için “çok konuşmanın, çok okumaya tercih edildiği ve araştırmaya dayalı bilimsel eserlerin rağbet görmediği ülkemizde”, “öyle okutamadık belki böyle okutabiliriz” düşüncesiyle bu yola başvuruyor olabilirler.

Bu sayıda, Prof. Dr. Yaşar Onay’ın politik kurgu romanı “*Küllerinden Doğan Operasyon-Anka Projesi*”ni tanıtaacağız. Romanda; küresel bir sorun olarak karşımızda duran “*Küresel İklim*

---

* Emekli Tuğgeneral, Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Değişikliği”nin dünya jeopolitiğindeki etkisi ile oluşan/oluşacak yenedünya düzeni, bu düzenin hegemon gücü Amerika Birleşik Devletleri’nin (ABD), Türkiye’nin de içerisinde bulunduğu Ortadoğu bölgesine yönelik faaliyetleri ve bu faaliyetlerin deşifre edilmesi için “*Türk Özel Kuvvetleri*” tarafından gerçekleştirilen operasyon; politik bir kurgu ile anlatılmıştır.

Kitabı; bir yandan önemli bir küresel sorunu ve bu sorunun Türkiye’ye etkilerini ele alması, diğer yandan ABD’nin varlıksal çıkarlarına zarar veren küresel sorunlar ortaya çıktığında, nasıl politikalar geliştirdiğinin anlaşılması açısından, tanıtmak gereği duydum. Ayrıca yine naif tarafıma yenilerek; acaba kitabın yazarının da, kitaba temel teşkil eden, başta “*Küresel İklim Değişikliği ve Batı’nın Yeni Yurt Arayışları*” isimli makalesi olmak üzere, çok sayıda basılmış bilimsel eseri olmasına rağmen, bu romanı; “*öyle okumadınız, belki böyle okursunuz*” düşüncesiyle mi? yazdığını da sorguya açmak istedim.

Kitap, “*küresel iklim değişikliği*” nedeniyle 2060’da Kuzey Buz Denizi’nde hiç buzul kalmayacağı, bir yandan yaşam ve tarım alanlarının sular altında kalması diğer yandan su ve enerji kıtlığının ortaya çıkması ile yok olmaya doğru giden dünyamızda; Avrupa’nın kıyı kentlerinin sular altında kalacağı, İngiltere’de Sibiryaya soğukları yaşanacağı ve ABD’de hayatın biteceği üzerine kurgulanmıştır. Küresel ısınmanın etkili olduğu bölgelerdeki ülkelerin “*yeni yurt arayışları*” onları, yaşanacaklardan en az etkilenen; Doğu Avrupa, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Türkiye’de yeni vatan arayışına sürüklemiştir. Romanda bu arayışla bağlantılı olarak; ABD’nin, Selahattin Şehrindeki gizemli yer altı kentinin inşası, buradaki esas hedefi çözmeye çalışan cesur bir askerle, doğduğu topraklar ve sevdiği arasında kalan güzel bir psikologun naif aşkı, vatanından seneler önce kopan manav Hasan rolündeki MİT çalışanı, ABD’nin uluslar arası güvenlik stratejileri alanında sembolleşen isimleri, küresel güçlerin karar alıcıları, bölgemizde yaşanan kahramanlıklar, entrikalar, Pentagon, Beyaz Saray, TBMM, BM Güvenlik Konseyi, Elysee Sarayı, Silopi ve Ankara arasında yaşanan gerilimli gelişmeler konu edilmiştir.

Gerçek ile kurgunun harmanladığı bu romanda; uluslararası sistemin yapısı, bu yapı ile oluşturulan denge ve bu dengenin bozulması halinde neler olabileceği, diyaloglar aracılığıyla bilimsel olarak analiz edilmiştir. Bu çerçevede; ABD’nin Irak Müdahalesi’nin gerçeği, “*Balkanlaştırma*” kavramı ile ne anlaşılması gerektiği ve Ruanda’da neler yaşandığı/yaşatıldığı ortaya konmuştur. Kitapta ayrıca, küresel güçlerin çıkarları söz konusu olduğunda geliştirdikleri projelerin bağlantıları -küresel iklim değişikliği ve Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) bağlantısı-, ABD’nin çıkarları için yaptığı müdahaleleri meşru hale getirmek için inşa ettiği “*Tarihi Misyon*”, emperyalist güçlerin müdahale yöntem ve araçları ile bu kapsamda; özellikle kimlik temelli inşalarda bilim insanı sıfatlı işbirlikçilerin nasıl kullanıldığı konu edilmiştir. İlave olarak, küresel gelişme ve inşa süreçlerinden; jeopolitik ve jeokültürel özellikleri nedeniyle etkilenme potansiyeli yüksek olan Türkiye’nin direncinin azaltılması amacıyla oluşturulan politika ve uygulanan operasyonları görmek de mümkündür. Buna rağmen, Türk insanının yapısal nitelik ve kabiliyetlerinin de bir bilim insanı gözüyle ortaya konduğu kitapta;

akıl, yaratıcılık, teşkilatçılık, cesaret, kahramanlık, fedakârlık, sebat, merhamet, cömertlik ve ahlakilik gibi temel değerlerin; sabır ve sabırlı planlama ile birleştirildiğinde neler yapılabileceğinin bir örneği de sergilenmiştir.

“Atatürk İlkelerine sarsılmaz bir bağlılık ile bağlı olmak ve Türk ordusunun, güçlü ve moralli bir ordu olarak var olması” kitapta önemle vurgulanan bir başka husustur. Dış güçlerin maşası bir takım oluşumların güçlenebildiği/güç bulduğu ulusal yapıların ve daha sonra oluşan süreçlerin, devletin güvenliğine nasıl zarar verdiği de anlatılmıştır.

Şahsen tanıma şans ve mutluluğuna eriştiğim kitabın yazarı Prof. Dr. Yaşar Onay; İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir. 1979-1998 yılları arasında Deniz Kuvvetleri'nin çeşitli birlik ve kurumlarında görev yapmış, 1993 yılında Defence Institute, Texas-ABD'de öğretim görmüştür. 1995 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde doktora eğitimini tamamlayarak Siyaset Bilimi Doktoru olduktan sonra 2005 yılında Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı'nda Doçent olmuş ve 2010 yılında Profesörlüğe yükselmiştir.

2002 yılında İtalya-Roma'da misafir öğretim üyesi olarak bulunan Prof. Dr. Yaşar Onay; 2010-2014 yılları arasında Haliç Üniversitesi, İşletme Fakültesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Kurucu Bölüm Başkanlığı ve Dekanlık görevi yapmıştır.

“Rusya ve Değişim”, “Rusya Tarihinde En Etkili On Lider”, “Rus Stratejisinin Mimarları”, “İsrail Gizli Servisi”, “Neden Irak: Küresel Egemenlik Savaşı ve Irak”, “Euro-Dolar Savaşı Kurbanı İki Ülke: ABD ve İran”, “Küresel İklim Değişikliği ve Batı'nın Yeni Yurt Arayışları”, “Etki Odaklı Harekât-Terörizm”, “Batı'ya Direnen Devlet Rusya”, “Kandırılan İnsanlık, Bilgi Çağı Savaşı Başladı” adlı basılmış kitapları ile ulusal ve uluslararası alanda yazılmış çok sayıda makalesi bulunmaktadır.

Terörizmle Mücadele ve Mükemmeliyet Merkezi, Ankara'da akademik danışmanlık, Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsünde Yönetim Kurulu üyeliği ve öğretim üyeliği yapan Prof. Dr. Onay İstanbul Aydın Üniversitesinde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Ulusal Güvenlik ve Stratejik Araştırmaları ile Enerji Politikaları Merkezlerini kurmuştur. Harvard Üniversitesi, Orta Asya Çalışmaları Grubu üyesi olan Prof. Dr. Yaşar Onay, İngilizce ve Rusça bilmektedir.

Prof. Dr. Yaşar Onay'ın eserinde; bir akademisyen/bilim adamı olmanın yarattığı bilimsel derinliğin ötesinde, ciddi bir entelektüel birikimin ve askeri eğitim almanın kişiye verdiği; durum ve olayları analiz etme yeteneğinin izlerini de görmek mümkündür.

Kitap dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde (s.13-66), 2000'li yılların başından itibaren yaşanan gerçek olayların izi sürülerek, ABD'nin “küresel iklim değişikliği” sorununu tespiti ve yeni bir vatan kurma operasyonunun başlatılmasına kadarki süreç konu ediliyor. ABD Güvenlik

Stratejisi'nin oluşumu ve sorunlar karşısındaki çözüm arayışı süreçlerinin nasıl oluştuğunun da genel olarak ifade edildiği bu bölümde aynı zamanda, dönem içerisinde ABD karar alma sürecinde bulunanlar da tanıtılmaktadır.

İkinci bölümde (s. 67-84), 2003 yılı Mart ve Nisan ayları içerisinde yaşanan gelişmeler çerçevesinde, 1 Mart Teskeresi ve sonrası yaşanan gelişmeler anlatılmış, Türkiye-ABD ilişkilerindeki yaşanan kırılma ve çıkar çatışması ile yolların ayrıldığı tespiti yapılmıştır. Bölümün sonunda, Başkan Bush'un Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoliza Rice'in 7 Ağustos 2003 tarihinde Washington Post Gazetesinde yayınlanan yazısı ile "*Fas'tan Basra Körfezi'ne kadar Orta Doğu'da bulunan 22 devletin sınır ve haritasının değiştirileceği, Türkiye'nin de bunların içinde olduğu ve Orta Doğu'da büyük bir değişim ve dönüşüm hedeflendiği*" ortaya konmuştur.

Üçüncü bölüm (s. 85-152), Mart 2004'den itibaren bölgedeki ABD faaliyet ve hedeflerinden şüphelenen Türk yönetiminin neler olduğunu/olabileceğini anlayabilmek adına yürüttüğü faaliyetler ve "*Neocoon*"ların kim olduklarını anlatan alt bölümle -Neocoon'ların kim olduğunu anlamak isteyenlere tavsiye edilir- başlamıştır. Bölümde devamlı, romanın kahramanları Teğmen Sina ve Psikolog Pınar'ın tanışmaları, Teğmen Sina'nın Türk Özel Kuvvetleri'ndeki eğitimi, ilk iç güvenlik operasyonu, romanın konusu olan ilk sınır dışı özel kuvvet görevinin alınışı, görev bölgesi Selahattin Kenti'ne ulaşması, MİT görevlisi Hasan ile tanışması ve görev hakkında gerekli bilgileri alması anlatılıyor. Bu bölümde, Sina ve Hasan'ın ABD'nin bölge politikaları üzerine sohbetleri bölge gerçeklerinin anlaşılması açısından dikkatle incelenmesi gereken nitelikte. Bölüm, Sina'nın Hasan vasıtası ile operasyon bölgesine sızması ve operasyonun başlatılması ile son buluyor.

Son Bölümde (s. 153-304) ise, ABD'nin Kuzey Irak'ta yeni vatan kurma çabalarına karşı Türk İstihbaratı ve Özel Kuvvetleri'nin sabırla icra ettiği operasyon, operasyon bölgesinde Teğmen Sina ve Pınar'ın karşılaşmaları ile işlerin karışması ve daha sonra her şeye rağmen operasyonun başarı ile sonuçlanması, akıcı ve yer yer gerilimli yer yer duygusal bir ifade ile anlatılıyor.

Sonuç olarak; "*Küllerinden Doğan Operasyon-Anka Projesi*"nde, Küresel Hegemon ABD ve işbirlikçilerinin, kendi hayati çıkar ve menfaatleri için diğer devletlere hayat hakkı tanımadığını tekrar gördük.

Kitabın yazarının ifadesi ile dipsiz kuyularla çevrili bölgemizde, bir milleti yaşatmak ve bir devleti var etmek tarih boyunca kolay olmamıştır. Devletin varlık ve bekası için esas olanın "yaptırım gücü/yapısal güç"¹ olduğudur. Yapısal gücün bileşenlerine baktığımızda; bilgi yapısı, finansal yapı, güvenlik yapısı ve üretim yapısından meydana geldiğini görüyoruz. Bu güç; bilim, teknoloji, güçlü mali yapı, güçlü ordu ve güçlü üretim yapısı ile sağlanabiliyor. Bilim ve teknolojiye önem vermek, güçlü bir mali ve üretim yapısı tesis etmek ve kurumsal olarak zaten var olan güçlü orduya sahip

---

¹Yapısal Güç: Bir şeylerin nasıl yapılacağına; devletlerin bir diğer devletle, insanlarla veya şirketlerle nasıl bir çerçeve içinde ilişki yürüteceğine karar verme gücünü gösterir. Martin Griffiths, Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar, Nobel Yayıncılık, İstanbul, Eylül 2013, s.125

çıkma temel hedefimiz olmalıdır. Yoksa kendi kendimize yetmez, ittifaklara ihtiyaç duyarız. Doğal olarak her şeyin bir bedeli vardır.

Kitap bize ayrıca, birey olarak yaşamının insan olmak anlamına geldiğini; birey olabilmenin de ancak laik ve demokratik cumhuriyetle mümkün olabileceğini hatırlatıyor. Ulu önder Atatürk liderliğindeki demokratik cumhuriyet; Atatürk ilke ve devrimleri ile serpilirken, Türk Ordusu da Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürk Devrimleri'nin hem koruyucusu hem de taşıyıcısı olmuştur. Atatürk ilke ve devrimlerinden bırakalım sapmayı, zerre kadar kayma, taşların yerinden oynamasına ve devleti oluşturan yapıların bozulmasına sebep olur. Ordu; askerlik sistemimiz ve onun kültürel nitelikleri dikkate alındığında, devletin bekası ve milletin bütünlüğü için hem güvenliği sağlayan hem de çimento işlevi gören önemli yapılardan birisidir. Türk Ordusu'nun zayıfladığı/zayıflatıldığı her dönemde Türk devletleri zayıflamış ve yıkılmıştır.

Yine kitaptan, *“Harbiyeliliğin; kimsenin adamı olmamak, hayatını vatana ve millete adamak olduğunu”* anlıyoruz. Bu yapı ile oynamak, ona yeni bir kültür oluşturmaya çalışmak, eğitim sistem ve anlayışını değiştirmek ona zarar verir. Yapılması gereken sadece onu siyaset dışında tutmak, siyasi, ideolojik ve kültürel yaklaşımlara alet etmeden kanun ve talimat çerçevesinde *“Milletin Ordusu”* olarak kalmasını sağlamaktır. Teğmen Sina ve onun gibi subaylar böyle bir ordunun subayları yani Atatürk'ün subayları/askerleridir. Diğerlerinin ise hangi süreçlerin ve kimlerin subayları/askerleri olduğunu çok acı tecrübelerle yaşadık. Yapılması gereken basit şeyler yapılmaz ve aynı anlayışla aynı hatalar tekrarlanırsa bugün bundan yarın başkasından tarih tekerrür edebilir. Hasan'larda Sina'ların sivil versiyonudur. Bu yüce milletin bekası için Ordu-Millet bütünlüğü, Hasan-Sina bütünlüğü ile anlam bulur. Bu bütünlükte, Atatürk-Ordu bütünlüğü gibi muhafaza edilmesi ve gözlerden sakınılması gereken bir bütünlüktür. Atatürk-Ordu ve Ordu-Millet bütünlüğü, Türk Milleti'nin kahramanlığının ve onun mücadele azminin arkasındaki temel güçtür. Ona, o yüreği kazandıran, savaşma azim ve iradesi veren, kısaca o tetiği çektiren yegâne güç odur.

Kitap; bir yandan akıcı, basit ve yalın diliyle kolay okunur ve anlaşılır bir nitelik taşıırken diğer yandan mükemmel kurgusu ve harika senaryosu ile okuyucuyu, zaman zaman heyecanlandıran ve hayrete düşüren zaman zaman da duygulandıran gelişmeler ile karşı karşıya bırakmaktadır. Ayrıca kitabın, bilgi veren ve küresel/bölgesel bilimsel analizler içeren bölümleri de akademik olarak çok kıymetli bilgiler içermektedir. Hem akademik hem de entelektüel olarak konu ile ilgili tüm bireyler tarafından okunmasının faydalı olacağı düşüncesi ile tavsiye olunur.